

zondag 15 januari 2017

thema: IK GELOOF

Bijbellesing: Markus 9, vers 14 t/m 29

Wat is geloven?

Er was eens een circusartiest die heel goed in de trapeze was. Hij deed de grootste stunts. Zo liep hij eens over een touw, dat hoog in de nok van de circustent was gespannen. Het publiek vond het prachtig en applaudisseerde luid. Wat een held! ... Maar de artiest was nog niet klaar. De circusartiest riep naar het publiek: 'dit keer zal ik met een zwaar voorwerp van de ene naar de andere kant lopen, denken jullie dat ik dat zal kunnen?' 'Ja, ja', riep het publiek. 'Je kunt het! Je kunt het!' En de circusartiest liep vervolgens met een groot voorwerp van de ene naar de andere kant. Opnieuw groot applaus natuurlijk. ... De circusartiest genoot van het enthousiasme van het publiek en riep nog een keer vanuit de nok: 'dit keer zal ik van de ene naar de andere kant lopen met een kruiwagen. Denken jullie dat ik dat kan?' 'Ja, ja! Dat kan je! Je kunt het!', juichte het publiek opnieuw. En daar ging de circusartiest... Hij liep heel beheerst met kruiwagen over het touw dat zo hoog in die nok was gespannen. Het publiek juichte weer. 'Ga door! Ga door!' ... De circusartiest wachtte tot het stil was en hij riep vervolgens: 'denken jullie dat ik met een kruiwagen en ook nog eens iemand in de kruiwagen van de ene naar de andere kant kan lopen?' 'Ja, ja! Doen!' riep het publiek in haar uitbundigheid en spanning. 'Je kunt het! Je kunt het!' De circusartiest wachtte opnieuw tot het stil was... 'Wie wil in de kruiwagen stappen?' ... En toen bleef het publiek muistil.

In deze preek staan wij stil bij het werkwoord 'geloven'. Wat is geloven? Wat zeg je eigenlijk als je zegt dat je gelooft? ... Het is heel belangrijk om daar eens met elkaar over na te denken, want het enige dat God van ons verlangt dat is ons geloof in Hem. Dat is het enige..., maar dat is tegelijkertijd ook het *allesbeslissende* voor heel ons leven, voor nu en voor eeuwig.

Maar *wat* verlangt God, wat vraagt God dan precies van jou en mij? ... Ik hoop dat de preek ertoe zal bijdragen, niet dat u en jij met een hele berg kennis over wat-geloven-precies-is en wat-daar-allemaal-over-is-gezegd naar huis zullen gaan. Nee, ik hoop dat de preek van vandaag ertoe zal bijdragen dat u en ik aan dat verlangen van God zullen beantwoorden. Dat wij die oproep van God om in Hem te geloven, dat wij die oproep zullen verstaan en dat wij die zullen beantwoorden met ons geloof.

Geloven is jezelf in vertrouwen (over)geven aan God

Het voorbeeldje van de trapeze-artiest brengt ons gelijk bij de kern van wat geloven is. In het dagelijks spraakgebruik betekent 'geloven' zoiets als 'bijna zeker weten' of 'niet helemaal zeker weten, maar er toch van uitgaan dat'. 'Heb jij het raam boven dichtgedaan?' 'Ja, ik geloof het wel.' Uit het voorbeeldje van die trapeze-artiest werd hopelijk duidelijk dat 'geloven' veel meer is dan 'iets voor waar aannemen.' Je kunt op de tribune uitbundig juichen en roepen dat je gelooft dat die trapeze-artiest dat allemaal kan..., maar dan moet je ook de stap durven zetten. Echt geloven, dat is ook: zelf in de kruiwagen stappen. De stap nemen. Je aan de kunst van de trapeze-artiest overgeven. Geloven is dus niet alleen dat je iets aanneemt, dat je iets voor waar houdt..., maar het is vooral dat je ergens voor kiest. Dat je ervoor gaat. Dat je ernaar verlangt en je leven erdoor laat bepalen. Dat je dus niet veilig op je stoel in de massa van het publiek blijft zitten, maar dat je opstaat, misschien wel tot verbazing van heel de rest van het publiek... en dat je je toevertrouwd aan die grote Artiest die weet wat Hij doet.

Maar die stap in de kruiwagen zetten..., dat is nogal wat. Daarmee geef je jezelf over aan degene die de kruiwagen bestuurt en vasthoudt. ... Je vertrouwt je leven aan iemand toe... Nu, het klinkt misschien haast vertrouwd dat je in de

kerk wordt verteld dat je je leven aan God moet overgeven, moet toevertrouwen..., maar wat verlangt God dan van je dat je doet? ... Voor het antwoord op deze vraag hebben wij een prachtig voorbeeld ontvangen in die vader die met zijn ernstig zieke zoon naar Jezus was gekomen.

Deze man had zijn ernstig zieke zoon naar Jezus' leerlingen gebracht, maar zij konden hem niet genezen. Maar toen kwam Jezus eraan. De vader stapt op Jezus af en hij begint te spreken: 'Meester, ik heb mijn zoon naar U toe gebracht...' De vader die wijst dus eigenlijk naar Jezus Zelf. Het klinkt als een soort verwijt: 'ik heb hem naar U toegebracht, maar...' En na een kort gesprek met Jezus, waarbij deze jongen opnieuw een aanval krijgt, smeekt deze vader: 'als U iets kunt doen, heb dan medelijden met ons en help ons!' Maar dan reageert Jezus heel direct: 'Of Ik iets doen kan? Alles is mogelijk voor wie gelooft!' ... Jezus draait het precies om: het is niet de vraag of Jezus iets kan doen..., het is de vraag of deze vader op Jezus kan vertrouwen dat Hij het zal doen. De vader wijst naar Jezus: 'als U kunt...' Jezus wijst terug: 'Ik kan. Maar geloof jij het ook?'

En wat er dan gebeurt, dat is prachtig. Markus schrijft: *Meteen riep de vader van het kind uit: 'Ik geloof! Kom mijn ongelooft te hulp!'*

De vader doet geloofsbelijdenis. Hij belijdt dat hij op Jezus vertrouwt, dat hij zijn vertrouwen in Hem wil stellen. En tegelijkertijd zegt hij ook dat hij dat heel erg moeilijk vindt en dat hij daarbij echt wel door Jezus geholpen moet worden. 'Ik geloof. Kom mijn ongelooft te hulp!'

Wat leer ik nu van die vader als het gaat om 'je leven overgeven'? Ik leer van die vader dat je leven overgeven aan God betekent dat je inziet hoe kwetsbaar en nietig je eigenlijk zelf bent. Ik leer van die vader dat geloven betekent dat je je voor God heel klein en afhankelijk weet... en dat je je helemaal aan Hem toevertrouwt. Dat je je – zoals die vader – jezelf aan Jezus vastklampt. Dat je je hoop op Hem stelt. Wie er ook allemaal om je heen staan... wat zij ook allemaal denken... je kijkt naar Jezus en je zegt tegen Hem: 'ik geloof Heer. U bent mijn hoop. U bent Mijn kracht. Mijn redding. Het fundament waarop mijn leven stevig staat. En help mij Heer om dat geloof vast te houden tegen al mijn ongelooft, mijn twijfels, mijn vragen in en ondanks al mijn zwakke plekken.'

Geloven, dat is: als een bedelaar je lege hand naar Jezus ophouden. In het vaste vertrouwen dat Hij ook jouw hand zult vullen... Nee dat is te weinig: in het vaste vertrouwen dat Hij je lege hand zal vastpakken en je omhoog zult trekken... om vervolgens samen met Hem verder te gaan.

Geloven, dat is in de kruiwagen stappen. In vertrouwen op de grote Artiest de trapeze inklimmen en je leven in Zijn handen leggen. Dus als je deze week een operatie zult ondergaan, of onderzoeken..., bidt dan in geloof 'Heere, mijn leven is in Uw handen. Wat er ook gebeurt. Ik leg mijn vragen bij U neer. En ik vertrouw op U. Ja, of ik er goed uit zal komen, of niet. In Uw handen is mijn leven geborgen.'. Geloven, dat is in de kruiwagen stappen en erop vertrouwen dat de Artiest weet wat hij doet. Dus niet zelf allerlei kunsten uit gaan halen. Nee, juist het tegenovergestelde: belijden dat al jouw kunsten zonder Hem zo bitter weinig voorstellen. Belijden dat je zonder Hem diep zult vallen. Belijden welke brokken je hebt gemaakt in je leven... en hoe je Hem nodig hebt om zuiver te worden in je daden, gedachten, verlangens en je karakter... om nieuw te worden. ... Zo zie ik die vader tot Jezus het uitroepen. Hij klampt zich aan Jezus vast. Hij weet dat hij zonder Hem nergens is. Verloren. En hij belijdt hoe lastig hij het vindt om Jezus vast te houden: 'ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp!'

Geloven is kennen

De vader was eerst heel sceptisch: 'als U kunt, wilt U dan...' zo zei hij tegen Jezus. Ja, logisch ook. Deze man was behoorlijk teleurgesteld in de leerlingen van Jezus, hij had het waarschijnlijk helemaal gehad met de kerk... Eerst was hij heel sceptisch, maar later klampte die vader zich toch aan Jezus vast. Ik vind dit zo'n mooi voorbeeld van die vader, want geloven, dat is vaak ook een gevecht, of in ieder geval:

een proces. Een proces waarbij je jezelf steeds weer tegen zult komen. Herkent u dat? ... Die vader moest groeien in het geloof. En je ziet hem stappen zetten in vertrouwen. Het kwam hem niet aanwaaien. Hij wilde en moest geloven, maar wel tegen zijn eigen ongelof in.

Geloven, dat moet vaak groeien. En daar heb je een stukje kennis, verdieping, onderwijs bij nodig. Want als je je vertrouwen op iemand stelt, als je je leven aan iemand overgeeft..., dan moet je deze persoon eerst ook leren kennen wil je je hem of haar je vertrouwen kunnen geven. De oude catechismus die enkelen van ons nog uit hun hoofd hebben moeten leren op catechisatie zegt dan ook: *geloven is kennen en vertrouwen*.

Geloven heeft niet alleen maar te maken met je keuze, met je hart. Het is niet alleen een gevoel. Een ervaring. Een moment. Het is zo belangrijk dat u en ik God steeds meer leren kennen om zo ook echt ons leven steeds meer aan Hem te kunnen toevertrouwen. ... Kennis is een heel belangrijk onderdeel van het geloof. Juist door gebrek aan kennis kan het soms zo mis gaan in het geloof, kan je soms zo onderuit gaan. Ik denk aan die persoon die in een geloofscrisis is geraakt toen hij na zijn bekering zoveel ellende meemaakte. Waarom nu toch? Ik geloof toch? Ik houd toch van Jezus... en nu dit? ... Ja, maar Jezus heeft gezegd dat het volgen van Hem zwaar zal zijn. Hij heeft zelfs zijn leerlingen een keer gezegd dat zij eerst maar de balans moesten opmaken of zij Hem wel wilden volgen...

Kennis van wie Jezus is, wat Hij heeft gezegd, waar Hij voor heeft gewaarschuwd... het is zo belangrijk om echt te kunnen geloven en te groeien in geloof. Je hebt dat 'kennen' heel hard nodig om ook echt te kunnen 'vertrouwen'. Een generatie zonder Bijbelkennis, zonder persoonlijke omgang met de Heere Jezus kan nooit het geloof blijven volhouden. Die kan ook nooit het geloof aan de volgende generatie doorgeven. Binnen twee, drie generaties kan je dan het kerkgebouw te koop zetten. Het geloof zonder kennis is als sneeuw. Prachtig om te zien. Heerlijk om in te wandelen. Maar langzaam smelt de sneeuw onder je voeten weg. En dan heb je niets meer.

Maar dan komen wij bij een lastig punt. Want je kunt natuurlijk wel heel de Bijbel kennen..., je kunt alles wel over het geloof weten..., maar dan kom je iemand tegen op een verjaardag en die zegt: 'je kunt dat allemaal wel beweren, het kan volgens jou wel allemaal waar zijn..., maar hoe kan je dat bewijzen? Hoe kan je daar nu van uitgaan?' ... Ja, dan kan je wel zeggen: 'je moet het geloven', maar met zo'n uitspraak kom je natuurlijk niet zo ver. Wat zou u of jij in zo'n situatie doen? Hoe gaat u daar mee om?

Geloof, dat kan je niet bewijzen. Je kunt heel goede argumenten noemen, maar bewijzen, iemand overtuigen... dat kan gewoon niet. Maar weet u: de meest belangrijke dingen van het leven zijn allemaal *niet* gebaseerd op bewijzen. Dat is niet alleen bij het geloof zo. Ook liefde is zo iets. Liefde is zo belangrijk voor het leven. Zonder liefde geen leven. Maar ook liefde laat zich niet bewijzen. Stel je voor dat ik aan iemand zo vragen: heeft jouw vrouw je nu echt lief? En dat die man dan tegen mij zegt: 'ja, zij heeft mij echt lief, want zij kookt elke dag voor mij, brengt 's avonds mijn pantoffels en maakt mijn bed elke morgen op.' Heeft die persoon mij dan overtuigd van de liefde van zijn vrouw? Nou, ik kan er heel andere interpretaties op loslaten. Liefde kan je niet met bewijzen laten zien. En toch bestaat liefde. Gelukkig wel. Zo ook *de zin* van het leven. En *de hoop* voor het leven. Juist de belangrijkste dingen van het leven kan je niet met bewijzen laten zien.

Hoe leer je dan dat het geloof echt is, dat het waarheid is? Door de keuze te maken, door de stap te zetten, door de tribune te verlaten en de trapeze in te klimmen.. Of vergelijk het met verkering: je leert pas echt wat liefde is en wat voor liefde die ander voor je heeft, door die relatie met die ander aan te gaan. Je kunt wel van te voren naar allerlei bewijzen en allerlei hints zoeken..., maar alleen door de keuze te maken en de stap te zetten zul steeds meer ontdekken van

zijn of haar liefde. Zo ook het geloof: alleen door de stap te zetten... door de relatie met God aan te gaan... leer je te geloven. In de overgave aan God leer je God pas echt kennen en vertrouwen. Zoals die vader die zich overgaf aan Jezus... en toen pas echt merkte wie Jezus was.

Maar je mag er vervolgens natuurlijk wel over nadenken. Geloven, dat is niet: zonder bewijzen met oogkleppen op op God vertrouwen. Nee, stel je vragen maar. Wees kritisch. Hoe zit het nou met die schepping? Bestaan wonderen nu echt? Hoe kan het nu dat wij geloven dat Jezus Koning is, terwijl het zo'n puinhoop is op de wereld? Hoe kan de Bijbel nu Gods Woord zijn? Al die vragen moet je stellen, daar moeten wij het over hebben. We moeten zoeken naar kennis. Maar zoek niet naar keiharde bewijzen. Dat moet je in een liefdesrelatie niet doen. Zo ook in het geloof. De meest belangrijke dingen van het leven kan je niet bewijzen.

Geloven is een geschenk!

Ik wil tenslotte nog een ding van het geloof noemen. Ik heb al heel wat gezegd: geloven is een keuze, dat is de stap zetten. Geloven, dat is ook: kennen, want zonder kennis zet je in het geloof geen stappen maar juist misstappen. Kennen en vertrouwen. Kennen en de stap wagen. Deze stap is allesbeslissend, zo zei ik al in het begin. ... Nu, ik heb nu verteld wat je allemaal moet doen in het geloof en waar je op moet letten. Maar als je gelooft, dan zal je steeds meer ontdekken dat het niet je eigen werk is. Dat is het geheim van het geloof. Ik moet denken aan wat mijn collega van de Nieuwe Westerkerk eens tegen mij zei: ik leer steeds meer in te zien dat geloven een geschenk is dat je ontvangt'.

Nu, daar wil ik u mee bemoedigen: geloven, dat is de stap zetten. Dat is kennis vergaren. Dat is vertrouwen. Maar geloven, dat is ook 'overtuigd raken'. 'Je aangetrokken voelen tot'. 'Er niet los van komen'. Die Ander, de Heere die je naar Zich toe trekt. Misschien herkent u daar wel iets van in uw eigen geloofsleven.

Die vader vroeg aan Jezus: 'kom mijn ongelof te hulp', nu dat is daarom precies de juiste vraag. Die vader beseftte dat het niet van hem kon afhangen dat hij geloofde en vertrouwde..., die vader beseftte dat het geloof hem gegeven moest worden. Dat de geloofsgroei hem gegeven moest worden. ... Nu, dat is het werk van de Heilige Geest. De onzichtbare kant van het geloof. Het geloof is iets dat van jou gevraagd wordt, maar dat je tegelijkertijd wordt gegeven. Ik moet denken aan die heel vreemde tekst uit de Efezebrief (2,8): *'door Zijn genade bent u gered, dankzij uw geloof. Maar dat dankt u niet aan uzelf: het is een geschenk van God.'* Ga dit niet beredeneren en allerlei logische conclusies uit trekken. Nee, laat het een bemoediging zijn: God geeft aan jou wat Hij van je vraagt. In jouw keuze om de tribune te verlaten en de trapeze in te klimmen om vervolgens in de kruiwagen plaats te nemen, wil de Heilige Geest jou helpen en sturen. Geloven is doen en ontvangen. Stappen zetten en tegelijkertijd gedragen worden.

Ik sluit af met een vraag van een belijdeniscatechisant, die mij pasgeleden werd gesteld: 'wanneer geloof je nu goed?' Er zijn zoveel aspecten aan het geloof, je moet zoveel keuzen maken..., wanneer doe je het nu goed? Ik leg gelijk ter afsluiting even de vraag in uw midden neer: hoe staat het met uw geloof? Staat het er bij u goed mee, of?

Wanneer doe je het goed? Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat je die vader uit Markus 9 als voorbeeld neemt: richt je op Jezus. Klamp je aan Hem vast. Geef Hem je vertrouwen. Stap in Zijn kruiwagen. Hoe je weg vervolgens zal gaan... en wat je allemaal moet doen?... nou, ga maar met Hem... Hij zal je leiden, bijsturen en beschermen... tot aan de overkant van het touw.